

Høringsbrev - forslag til forskrift om elevpermisjon ved de kommunale skolene i Stavanger kommune

Ny opplæringslov trer i kraft 1. august 2024. Etter den nye loven § 2-2 fjerde ledd, stilles det krav om at kommunen gir forskrift om elevpermisjon. I tråd med denne bestemmelsen har kommunedirektøren utarbeidet vedlagt forslag til ny forskrift som skal gjelde for kommunale grunnskoler i Stavanger.

Forslaget til ny forskrift er i stor grad en videreføring av gjeldende retningslinjer. Loven stiller ikke lenger en maksimalgrense om antall dager det kan søkes om permisjon. Kommunedirektøren mener likevel at det er nødvendig å regulere en maksimalgrense i forskriften.

Noen av bestemmelsene som foreslås i forskriften følger direkte av loven, blant annet bestemmelsen om utenlandsopphold og bestemmelsen om permisjon for trosretninger. De tas likevel med i forskriften for å synliggjøre og skape et helhetlig bilde av lovkravene, både ovenfor skolens ansatte og ovenfor foresatte og elever.

Kommunedirektøren vil i det følgende kommentere enkelte av forslagene mer inngående.

Forskriften § 2 - Adgang til å søke om permisjon

Den nye bestemmelsen om permisjon i oppl. § 2-2 fjerde ledd, må ses i sammenheng med barnets rett til offentlig grunnskoleopplæring etter oppl. § 2-1 første ledd, og barnets plikt til grunnskoleopplæring etter oppl. § 2-2 første ledd.

Permisjon er ikke en rettighet for den enkelte eleven, men noe som *kan* innvilges dersom man vurderer at eleven får en opplæring som samlet sett er forsvarlig, selv om søknaden innvilges.

Om det er forsvarlig for elevens opplæring å innvilge permisjonen, må vurderes etter et konkret og faglig-pedagogisk skjønn. Kommunedirektøren har i forslaget konkretisert hvilke momenter som kan vektlegges i vurderingen.

Etter den nye opplæringsloven §§ 10-1 og 10-2, blir det presisert at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle avgjørelser som gjelder barnet, og at barnet har rett til å ytre meningene sine fritt. I lovens forarbeider (Prop.57 L (2022-2023)), fremgår det at disse rettighetene også må tas hensyn til i vurderingen av om permisjon skal innvilges eller ikke. Hva som er til det beste for eleven og hva eleven selv mener er derfor inntatt som momenter i vurderingen av om permisjonen skal innvilges eller ikke. Kommunedirektøren påpeker at momentene som er nevnt ikke er en uttømmende liste, og at flere momenter kan tenkes å være relevant i den enkelte sak.

Konsekvensen av å innvilge permisjon, er at eleven fraskriver seg retten til offentlig grunnskoleopplæring for en periode tilsvarende lengden av fraværet. Skoleåret består i dag av 190 dager. En omfattende bruk av permisjoner vil gå ut over barnets rett til opplæring. Kommunedirektøren mener derfor at det bør settes et tak for antall dager permisjon skal kunne gis per år. Kommunedirektøren foreslår at dagens grense på 10 dager videreføres, men at disse dagene gjelder totalt per år. Dette innebærer at man kan søke om permisjon flere ganger per år, men at man maksimalt kan ha 10 dager permisjon per skoleår.

Videre foreslår kommunedirektøren at det som hovedregel ikke innvilges permisjon i perioder der det blir gjennomført statlige kartleggingsprøver, nasjonale prøver, avgjørende vurderingssituasjoner ungdomsskolen, prøveeksamen og eksamener. Forslaget innebærer en innstramming av eksisterende praksis. Hvilket undervisningsopplegg skolen har i permisjonstiden er allerede tatt med som et moment i vurderingen av om det er forsvarlig å gi permisjon. Likevel mener kommunedirektøren at det er viktig å sikre likebehandling mellom skolene, og for å synliggjøre viktigheten av at elevene er på skolen i visse perioder i løpet av skoleåret. Kommunedirektøren bemerker at ordlyden «hovedregel» peker på at det vil være en skjønnsmessig mulighet for skolene å innvilge permisjon i den foreslåtte perioden, men at terskelen for dette bør være ekstra høy.

Forskriften § 4 og 5 - Utenlandsopphold og behandling av fravær utover innvilget permisjon

Permisjonssøknader som gjelder utenlandsopphold må som utgangspunkt vurderes som en alminnelig søknad om permisjon, i tråd med forskriftens § 2. Det følger direkte av den nye opplæringsloven § 2-2 annet ledd, at barnets plikt til grunnskoleopplæring faller bort når barnet oppholder seg utenlands i tre måneder. I lovens forarbeider (Prop.57 L (2022-2023)), presiseres det atplikten faller bort ved avreisedato, dersom foreldrene melder fra til skolen eller kommunen at barnet skal reise ut av landet, og at oppholdet skal vare over tre måneder.

Tremånedersregelen gjelder uavhengig av årsaken til utenlandsoppholdet, og uavhengig av skoleruten. Det vil si at elever som reiser bort før skolens sommerferie, skal skrives ut av skolen når det har gått tre måneder, selv om det har vært ferie i perioden eleven har vært bortreist.

Etter gjeldende retningslinjer, skal eleven skrives ut av skolen dersom eleven reiser utenlands i mer enn to uker. Kommunedirektøren går i forslaget bort fra dette punktet. Tildeling av skoleplass er et enkeltvedtak. Dersom skolen skal gjøre endringer knyttet til tildelt skoleplass, må man følge forvaltningslovens regler om endring av vedtak, eller ha hjemmel i lov. En slik hjemmel finnes blant annet i opplæringsloven § 2-2 annet ledd om utenlandsopphold mer enn tre måneder og i § 8-1 første ledd om nærskoleretten ved flytting ut av skolekretsen.

Dersom eleven oppholder seg i utlandet ut over den tiden de har fått innvilget permisjon, men for kortere tid enn tre måneder, må perioden ut over permisjonen registreres som ugyldig fravær. Fraværet må følges opp i henhold til gjeldende rutiner for når elever ikke møter på skolen.

Høringsfrist

Etter forvaltningsloven § 37 skal forvaltningsorganet påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Berørte parter skal gis anledning til å uttale seg før forskriften utarbeides, endres eller oppheves. Uttalelser skal gis skriftlig. I tråd med forvaltningslovens bestemmelser, sendes forslag til endring i vedtektene på høring til kommunens skoler (ved rektor), FAU, SU og elevrådet.

Alle innspill vil bli vurdert før et endelig forslag til forskrift om elevpermisjon legges fram for og bestemmes av bystyret i juni. Høringsfristen er 29. april 2024.

Høringsinnspill sendes til saksbehandler Helene Cosette Helland på helene.cosette.helland@stavanger.kommune.no.